

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ**

**Башкарма комитет**

**Әлки авыл жирлегенең  
Староматак авыл жирлеге  
муниципаль район**



**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАЛАР**

**Әлки муниципаль районнар**

**Иске Матак авыл Жирлеге**

**БАШКАРМА КОМИТЕТЛАРЫ**

Адрес: 422890, Татарстан Республикасы, Старый Матаки  
авылы, Центральная урамы, 4  
тел. : : 8 (84346) 24-3-03

Адреслар: 422890, ТР, Иске Матак авылы, Үзәк ур., 4

факс: 8 ( 84346) 24-3-03

## **Старый Матаки КАРАР авылын чишү**

13 марты, 2 нче сан

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Староматак авыл жирлегендә кече һәм урта бизнесны үстерү" муниципаль программасын раслау турында

Әлки муниципаль районының Староматак авыл жирлегендә кече һәм урта бизнесны үстерү һәм кече һәм урта бизнес субъектларына эшчәнлек алып бару өчен унай икътисади мохит тудыру максатыннан , 20.03.2025 елгы 33-ФЗ номерлы "Дәүләт хакимиятенең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон, 24.07.2007 елгы 209-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында" Федераль закон, 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ЗРТ номерлы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында" ТР Законы нигезендә, Әлки район прокурорының 28.01.2026 елгы 02-08-02-2026/66-20920007 номерлы федераль законнарны бозуларны бетерү турындагы тәкьдимен карап , Республиканың Әлки муниципаль районы Староматак авыл жирлеге башкарма комитеты... Татарстанның

### **ЧАРАЛАР БИРӨ:**

Әлеге карар кушымтасына туры китереп, “2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Староматак авыл жирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү” муниципаль программасын расларга .

2. Бу карарны авыл жирлеге халкының күпләп жыела торган урыннарында бастырып чыгарырга һәм аны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Башкарма комитет житәкчесе  
Староматакский авыл торак пункты  
Әлки муниципаль районы О. Г. Гуляева



Кушымта  
Әлки муниципаль районының  
Староматак авыл жирлеге башкарма  
комитеты карарына  
2026 елның 13 мартыннан, 2 нче сан

"КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ" ПРОГРАММАСЫ  
СТАРОМАТАКСКОЕ АВЫЛ ПОСЕЛОГЫ  
ӘЛКЕЕВСКИЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
2026-2028 еллар өчен"

## Эчтөлөк

### Программа паспорты

1. Программаны гамэлгэ ашыру даирэсенен тасвирламасы. Программа хэл итэргэ омтылган проблемалар һәм аларны хэл итү юллары.
2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтөлгән йомгаклау нәтижеләренен тасвирламасы, аны гамэлгэ ашыру вакыты һәм этаплары
3. Программаны гамэлгэ ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисади нәтижелелеген бәяләү

Программа паспорты  
 "Кече һәм урта бизнесны үстерү  
 Староматак авыл жирлеге  
 Татарстан Республикасының Алькеевский муниципаль округы  
 2026-2028 елларга еллар"

Программаның исеме	2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Староматак авыл жирлегендә кече һәм урта бизнесны үстерү" программасы (алга таба Программа дип атала)										
Программаны эшләү өчен нигез	2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы "Дәүләт хакимиятенә бердәм системасында жирле үзидарәнә гомуми принциплары турында"гы Федераль закон; 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында"гы Федераль закон; 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ЗРТ номерлы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында"гы ТР Законы.										
Программа эшләүче	Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Староматак авыл жирлеге башкарма комитеты										
Программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	<p>Программаны жирле бюджеттан финанслауның гомуми күләме 1000 сум тәшқил итә, шул исәптән:</p> <p style="text-align: center;">(мен сум)</p> <table border="1" data-bbox="657 1249 1418 1435"> <thead> <tr> <th>Ел</th> <th>Жирле бюджет акчалары</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2026 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2027 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2028 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Барлығы</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Ел	Жирле бюджет акчалары	2026 ел	1	2027 ел	1	2028 ел	1	Барлығы	3
Ел	Жирле бюджет акчалары										
2026 ел	1										
2027 ел	1										
2028 ел	1										
Барлығы	3										
Программаның максаты	Кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тәмин итү, инновацион икътисад формалаштыруда төп компонент буларак кече һәм урта бизнесның санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтлелеген тәмин итү, шулай ук торак пунктның социаль-икътисади үсеше проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.										

<p>Программаның максатлары</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Торак пунктта кече хужалыкларның тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру;</li> <li>2. Эшкуарлык өчен кадрлар потенциалын үстерү;</li> <li>3. Кече һәм урта бизнес өчен консультация хезмәтләренен сыйфатын яхшырту;</li> <li>4. Икътисади яктан актив халыкны эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.</li> </ol>
<p>Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>2026-2028 еллар</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыручылар</p>	<p>Кече һәм урта бизнес, шулай ук үзмәшгульләр Әлки муниципаль районы, Әлки муниципаль районының Староматак авыл жирлегенә башкарма комитеты</p>
<p>Программа максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән йомгаклау нәтижәләре</p>	<p>Программа чараларын тулысынча гамәлгә ашыру безгә 2028 елның ахырына кадәр түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- микропредприятиеләр һәм шәхси эшкуарлар тарафыннан житештерелгән продукция (хезмәт күрсәтү) әйләнешенен еллык үсешен саклап калу ;</li> <li>- Әлки муниципаль районында эшләүче кече һәм урта бизнес субъектлары (шул исәптән үзмәшгульләр) санының ел саен артуын саклап калу;</li> <li>- микропредприятиеләр ) һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренен уртача санының (тышкы өлешчә эш көне хезмәткәрләренен исәпкә алмаганда) барлык предприятиеләр хезмәткәрләренен уртача санында (тышкы өлешчә эш көне хезмәткәрләренен исәпкә алмаганда) өлешен арттыру ;</li> <li>- кече һәм урта бизнес предприятиеләренә консультация ярдәме күрсәтү;</li> <li>- кече һәм урта бизнес секторында яңа эш урыннары булдыру (шул исәптән яңа теркәлгән шәхси эшкуарлар);</li> </ul> <p>Шуның белән беррәттән, Программа чараларын гамәлгә ашыру кече һәм урта бизнес инфраструктурасының уңышлы эшләве өчен шартлар тудыруны, кече һәм урта бизнес өлкәсендә товарлар (эшләр, хезмәтләр) житештерү күләмен арттыруны, шулай ук аларның эшчәнлегеннән авыл жирлегенә бюджетна салым керемнәрен арттыруны күздә тоту.</p>

1. Программаны гамэлгә ашыру даирәсенәң тасвирламасы. Программа хәл итәргә омтылган проблемалар һәм аларны чишү юллары

2026 елда Әлки муниципаль районының Староматакское авыл җирлегендә 1 кече һәм урта предприятие (2025 елга караганда 1гә күбрәк), 18 шәхси эшкуар (2025 елга караганда 3кә кимрәк), 34 үзмәшгуль граждан (2025 елга караганда 5кә күбрәк) эшләгән.

1 нче таблица

Староматак авыл җирлегендә эшкуарлык секторын үстерүнең төп тенденцияләре  
Татарстан Республикасының Алькеевский муниципаль округы

Индикатор	2023 ел ел (факт)	2024 ел ел (факт)	2025 ел ел (дәрәжә)
Икътисади яктан актив эшкуарлык субъектлары саны:	28	40	51
кече һәм урта предприятиеләр, берәмлекләр	1	1	1
шәхси эшкуарлар - барлыгы, берәмлек	12	16	21
үзмәшгульләр , берәмлекләр	15	23	29

2 нче таблица

Икътисади эшчәнлек төре буенча кече һәм урта бизнес субъектлары саны

Эшчәнлекләр	Үлчәү берәмлекләре	чынбарлыктагы бәя
		01.01.2026 көнгә
Икътисади яктан актив кече бизнес субъектларының гомуми саны исәпкә алынган	берәмлекләр	18
шул исәптән икътисади эшчәнлек төрләре буенча: Авыл хужалыгы, аучылык һәм урман хужалыгы	берәмлекләр	8
Балык тоту, балык үрчетү	берәмлек	-
Тау эшләре	берәмлек	-
житештерү тармаклары	берәмлек	-
Электр энергиясе, газ һәм су житештерү һәм бүлү	берәмлек	-
Төзелеш	берәмлек	2
Күпләп һәм ваклап сату; автомобильләре,	берәмлек	2
Кунакханәләр һәм ресторанның	берәмлек	-
Транспорт һәм элемент	берәмлек	3
Финанс эшчәнлеге	берәмлек	-
Күчемсез милек белән бәйлә операцияләр, аренда	берәмлек	-
Дәүләт идарәсе һәм хәрби куркынычсызлык;	берәмлек	-

Мәгариф	берәмлек	-
Сәләмәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	берәмлек	-
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси хезмәтләр	берәмлек	-
Йорт хужалыгы хезмәтләрен күрсәтү	берәмлек	-
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	берәмлек	-
Башкалар	берәмлек	3

Төп күрсәткечләрне анализлау төбәктә кече һәм урта бизнес үсешендә уңай динамика күзәтелә.

Кече һәм урта бизнесны үстерүгә ярдәм итү өчен киң чаралар гамәлгә ашырыла :

- жиһазлар арендасы системаларына ярдәм күрсәтү һәм кече һәм урта бизнес чыгымнарын субсидияләү,

төрле икътисади эшчәнлек төрләрендә кече һәм урта бизнесны үстерүгә юнәлтелгән микрокредитлар бирү ;

- кече һәм урта бизнес вәкилләре һәм үз бизнесын башларга планлаштырган шәхесләр өчен консультацияләр бирү системасы, шулай ук күп санлы белем бирү проектлары һәм тренинглар эшли;

- программалар гамәлгә ашырыла кооперативларны, шәхси хужалыкларны, яңа башлап жиһәрүче фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм күрсәтү һәм эшқуарлыкка ярдәмнең башка формалары;

- кече һәм урта бизнес предприятиеләренең продуктларын популярлаштыру өчен чаралар үткәрелә, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, тренинглар, шулай ук күргәзмә һәм ярминкә чаралары;

- башка ярдәм чаралары .

Кече бизнес предприятиеләренә мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм бизнес булдыруны стимуллаштыру буенча актив кампания кысаларында, аның максаты - житештерү һәм хезмәт күрсәтү белән шөгыйльләнүче, эчке һәм тышкы базарларда көндәшлеккә сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәмин итү, түбәндәгеләр гамәлгә ашырылды: барлык мәгълүмат Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылды, һәм эшқуарлыкның конкрет мәсьәләләренә багышланган һәм бу өлкәдәге актуаль мәсьәләләренә тикшерүгә, шулай ук аны алга таба үстерү өчен уртақ чаралар эшләүгә юнәлтелгән очрашулар, конференцияләр, форумнар һәм түгәрәк өстәлләр даими рәвештә үткәрелде.

Кече һәм урта бизнес субъектларын кече һәм урта бизнес субъектларына һәм үзмәшгульләргә дәүләт ярдәме күрсәтүнең гамәлдәге чаралары, шулай ук эшқуарлык өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында хәбәрдар итү өчен кызыксынучы оешмалар белән берлектә даими рәвештә чаралар үткәрелде.

2. Программаның максаты, бурычлары, көтелгән төп йомгаклау нәтижәләренен тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары

Программаның кече һәм урта бизнесны хуплауга һәм үстерүгә юнәлтелгән максаты - бизнес активлыгы үсеше өчен уңай климат тудыру, эшқуарлык үсешенә төп чикләүләренен йогынтысын киметү һәм эшқуарлыкка ярдәмне Әлки муниципаль районының

Староматакское авыл жирлегенең стратегик максатларына, бурычларына һәм үсеш өстенлекләренә интеграцияләү .

Моның өчен урта вакытлы чорга социаль-икътисади үсешнең төп максатлары билгеләнә һәм бу максатлар кысаларында кече һәм урта бизнесны хуплау чаралары гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителә.

Эшлекле жәмгыятьнең сораштырулары һәм анкеталары мәгълүматларына нигезләнеп, торак пунктта эшкуарлык үсешенә комачаулый торган төп проблемалар түбәндәгеләр:

- кадрлар житмәү;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөгенең югары дәрәжәсе;
- финанс ресурсларының түбән булуы;
- жир һәм күчемсез милекнең булуы;
- энергетика инфраструктурасының булуы;
- яңа жиһазлар сатып алу белән бәйлә проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тәмин итү, инновацион икътисад формалаштыруда мөһим компонент буларак кече һәм урта бизнес санын арттыру һәм аларның көндәшлеккә сәләтлелеген тәмин итү, шулай ук төбәкнең социаль-икътисади үсеш проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.

бурычларны хәл итәргә кирәк :

1. Торак пунктта кече хужалыкларның тотрыклы үсеш өчен шартлар тудыру;
2. Эшкуарлык өчен кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта бизнес өчен консультация хезмәтләренә сыйфатын яхшырту;
4. Икътисади яктан актив халыкны эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.

Программаның төп эшчәнлегенә Программаның максатларына һәм бурычларына нигезләнеп формалаша.

Шул ук вакытта, диярлек һәр проблеманы хәл итү кысаларында, кече һәм урта бизнесны үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган, шул исәптән аларның санын арттыру һәм яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан бизнесны үстерү ягыннан да.

#### Программаның төп эшчәнлегенә үзенчәлекләре

Гомумән алганда, кече һәм урта бизнесны хуплау чараларын ике төп юнәлешкә бүлөп була:

1. Кече һәм урта бизнес предприятиеләренә консультатив ярдәм күрсәтү эшчәнлегенә;
2. Эшкуарлыкны үстерү буенча башка эшчәнлекләр.

Эшкуарларга консультация ярдәме күрсәтү программасына түбәндәге чаралар кертеләчәк:

- Республика һәм федераль бюджетлардан бирелә торган эшкуарлыкка ярдәм программалары буенча мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтү;

Эшкуарлыкны үстерү өчен башка чаралар:

- кече һәм урта бизнесны үстерү проблемалары һәм аларны хәл итү юллары буенча сораштыру үткәру;
- гамәлдәге эшкуарлыкка ярдәм программалары кысаларында, законнардагы үзгәрешләр һәм үсешләр аркасында килеп чыккан актуаль хокукый мәсьәләләр буенча кече һәм урта бизнес вәкилләре өчен очрашулар һәм семинарлар үткәру;
- кече һәм урта бизнес субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм үз бизнесларын булдыруны алга этәрү кампаниясен оештыру, шул исәптән яшьләр жәмгыяте арасында.

Максатлар һәм бурычлар буенча төп эшчәнлекләр исемлегенә Программа кушымтасында күрсәтелгән.

#### Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары

Программа 2026 елдан 2028 елга кадәр гамәлгә ашырылачак.

### 3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән Әлки муниципаль районының Староматак авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчелек итә :

- Программа чараларын гамәлгә ашыруны планлаштыруны, үзара бәйләнешне, координацияләүне һәм контрольдә тотуны оештыра;

- программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторларны һәм Программаның нәтижелелек күрсәткечләрен әзерли һәм камилләштерә.

Программаны гамәлгә ашыруда Әлки муниципаль районының Староматакское авыл жирлегә башкарма комитеты гамәлгә куючы оешмалар белән хезмәттәшлек итә. Гамәлгә ашыручы оешмалар программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы гамәлгә ашыру өчен жаваплы.

### 4. Программаның социаль-иқтисади нәтижелелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- кече һәм урта бизнесның эчке һәм тышкы базарларда көндәшлеккә сәләтлелеген арттыру;

- яңа эшләнмәләрне стимуллаштыру һәм яңа технологияләрнең үсешен стимуллаштыру;

- кече һәм урта бизнес тарафыннан мәгълүмати технологияләрне куллануны киңәйтү;

- эшқуарлык эшчәнлегенә кызыксынуны арттыру юлы белән халык арасында эшлекле активлыкны үстерү;

- кече һәм урта бизнесның финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итүче механизмнарны камилләштерү;

- кече һәм урта бизнес өчен мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтүне яхшырту;

- дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәү өчен кече һәм урта бизнес субъектларын жәлеп итү.

### 5. Программаны финанслау

финанс, мәгълүмати һәм башка ярдәм формаларын алу механизмнары турында мәгълүмат бирү максатыннан , жирле бюджеттан түбәндәге чаралар финанслана:

(мең сум)

Чара исеме	2026 ел ел	2027 ел ел	2028 ел ел
Кече һәм/яки урта бизнес өчен методик кулланмалар, мәгълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар һәм белешмәлекләр эшләү	1	1	1

Кушымта

"Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Старомагак авыл жирилендө кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү" программасы нәтижәләрен баяләү максатлары һәм күрсәткечләре  
2026-2028 елларга"

Төп вакыйгаларның исеме	Бурычны үтәү	Башқаручылар	Төп эшчәнлекләргә эшчәнлекләргә тәмамлау өчен соңгы сроклар	Нәтижәлелек күрсәткечләре, үлчәү берәмлекләре	Индикатор кыйммәтләре		
					2026 ел	2027 ел	2028 ел
<p>Мақсат: Кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тудыру, инновацион икътисад формалаштыруда төп компонент буларак кече һәм урта бизнес санын арттыру һәм аларның конкурентлыкка сәләтлелеген тәмин итү, шулай ук торак пунктның социаль-икътисади үсеше проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.</p>							
Республика һәм федераль бюджетлар һисабына финанслана торган эшқуарлыкка ярдәм программалары буенча мәгълүмати һәм консультатция ярдәме күрсәтү	3	Авыл жирилендө башқарма комитеты	2026-2028 еллар	Субъектларга күрсәтелгән консультатцияләр саны кече һәм урта эшқуарлык, берәмлекләр	1	1	1
Сораштыру үткөрү кече бизнесны үстерү проблемалары урта бизнес аларны чишү юллары	4	Авыл жирилендө башқарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән тикшеренүләр саны, берәмлек	1	1	1

Кече һәм урта бизнес вәкилләре өчен хәзерге юридик мәсьәләләр буенча очрашулар һәм семинарлар үткөрү Үзгәреш һәм үсеш законнар, шулай ук гамәлдәге программалар кысаларында эшкуарлыкка ярдәм	1	Авыл жирлегә башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән семинарлар саны, берәмлек	1	1	1	1
	2	Авыл жирлегә башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән чаралар саны, берәмлек	1	1	1	1
	1	Авыл жирлегә башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән чаралар саны, берәмлек	1	1	1	1
Кече һәм/яки урта бизнес өчен методик кулланмалар, мөгълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар һәм белешмәлекләр эшләү								